

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

LIETUVOS VISUOMENĖS POŽIŪRIS Į DONORINIŲ LYTINIŲ LĄSTELIŲ IR EMBRIONŲ NAUDOJIMĄ PAGALBINIAME APVAISINIME

Autorė. Silvija ČERNIAUSKAITĖ, III kursas.

Vadovė. Doc. dr. Jolita ZAKAREVIČIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos instituto Akušerijos ir ginekologijos klinika, VUL SK Akušerijos ir ginekologijos centras.

Tikslas. Įvertinti Lietuvos gyventojų požiūrį į donorinių lytinių ląstelių ir embrionų naudojimą pagalbiniam apvaisinimui ir su tuo susijusias etines dilemas.

Metodai. Atliktas kiekybinis momentinis tyrimas. Anoniminė apklausa vykdyta 2026 m. vasario 18 d. – kovo 1 d. socialiniuose tinkluose, naudojant „Google Forms“ platformą. Duomenys analizuoti taikant aprašomąją statistiką („Microsoft Excel“). Klausimynas apėmė respondentų sociodemografines charakteristikas, asmeninę reprodukcinę patirtį, požiūrį į donorinių lytinių ląstelių ir embrionų naudojimą pagalbiniam apvaisinimui bei susijusias etines dilemas. Papildomai atlikta mokslinės literatūros analizė PubMed duomenų bazėje.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 300 respondentų (86 % moterų ir 14 % vyrų), kurių amžius svyravo nuo 18 iki 55 metų. Biologinių vaikų turėjo 43,4 % moterų ir 23,8 % vyrų, dauguma jų susilaukta po savaiminio pastojimo. Donorinių lytinių ląstelių ir embrionų naudojimo pagalbiniam apvaisinimui etinį priimtinumą visiškai palaikė 37,7–42,4 % moterų ir 34,1–35,7 % vyrų. Pritarimas šių metodų taikymui homoseksualių porų atveju buvo mažesnis (27,3–29,9 % moterų ir 19,5 % vyrų). Donorinių lytinių ląstelių ir embrionų naudojimo ribojimui tik heteroseksualioms, susituokusioms ar partnerystėje gyvenančioms poroms dažniau pritarė vyrai nei moterys ($p < 0,05$). Šių gydymo ciklų taikymą vienišiams asmenims dažniau palaikė moterys. Dauguma respondentų pritarė, kad asmuo, gimęs po pagalbinio apvaisinimo, panaudojant donorines lytines ląsteles ir embrionus, turėtų teisę žinoti savo biologinę kilmę. Taip pat 57 % moterų ir 40,5 % vyrų nurodė, kad galimybė pasinaudoti donorinėmis lytinėmis ląstelėmis ir embrionais neskatina atidėti vaikų susilaukimo.

Išvados. Dauguma respondentų pritarė donorinių lytinių ląstelių ir embrionų naudojimui pagalbiniam apvaisinimui bei po šių gydymo ciklų gimusių asmenų teisei žinoti biologinę kilmę. Moterys pasižymėjo liberalesniu požiūriu – jos dažniau palaikė platesnį šių metodų prieinamumą ir rečiau vertino jų naudojimą kaip veiksnį, skatinantį atidėti vaikų susilaukimą. Gauti rezultatai iš esmės atitinka ankstesnių mokslinių tyrimų duomenis, tačiau tikslesnėms ir labiau apibendrintoms išvadoms suformuluoti reikalingi tolesni tyrimai.

Raktažodžiai. Pagalbinis apvaisinimas; lytinės ląstelės; embrionai; donorystė; etinės dilemos.